

Debat fra Landsudvalget for Svin's Årsmøde den 28. oktober 2003.

Hans Christian Jensen

Jeg er meget stolt og glad for, at vi fra Askildgaard er blevet indstillet til at modtage denne pris. Jeg ved også godt at denne pris er med for at skaffe nye afprøvningsværter. Vi er og har været meget glade for at samarbejde med **Den Rullende Afprøvning**. Tekniker Roald Koudahl er nu kommet gennem 25 år på gården, hvor vi har kørt forsøg. Han har været en vigtig sparringspartner for mig, og som afprøvningsvært er på den nyeste viden. Den Rullende Afprøvning har også været meget åbne overfor at prøve nye idéer for os ude i stalden. Jeg synes, der er blevet mere med seler og livrem fra et forsøg er afsluttet til resultatet offentliggøres. Der går i dag længere tid, fordi alle involverede parter, firmaer osv. skal høres og kan gøre indsigelser. Jeg ved godt det er noget med rådgiveransvar, men det lidt friske og pågående image skulle nødigt gå fra Den Rullende Afprøvning. Støt op omkring Den Rullende Afprøvning. Endnu engang tak.

Per Bach Laursen

Tak for ordet. Tak for to gode beretninger. Også tak for en god forklaring fra Claudi Lassen, som jeg vil tillade mig at kommentere lidt på. Jeg kender jo selvfølgelig forklaringen fra tidligere, og den vil jeg ikke komme nærmere ind på. Det vi fra Danske Svineproducenter måske har kritiseret en del, er timingen samt den information, der tilgår andelshaverne. Det er jo sådan, at vi rent faktisk, det gør jeg selv, forsøger at kommunikere med pengeinstittet når vi har lidt problemer. I denne kommunikation indgår afregningsprisen kraftigt, og jeg synes godt, at man kunne være lidt mere fremme i skoen med hensyn information.

Bent Claudi Lassen beskrev, hvordan det næste kvartal kommer til at påvirke udviklingen i årets afregning. Det er jo sådan noget vi andre gør, når vi besøger banken. Når det strammer rigtig til begynder vi at gå i detaljer, og vi ved jo godt at der er julehandel på vej, det er positivt. Efter nytår er der igen en lavkonjunktur, så det hele lige kan komme i gang igen, og med en opstart igen i prisniveauet over februar.

Men jeg synes godt, at man fra DS side af kunne være mere informativ, og være lidt mere fremme på bagsmækken nu når det er at vi er ude i sådan en krise, som vi rent faktisk har været igennem.

Bent Claudi Lassen nævnte også lidt omkring opbakningen til selskaberne. Jeg vil godt mane en stor pind i jorden om, at Landsforeningen skulle være garant for, at man skulle trække produktionen ud af landet. Der er ingen andre end os der er optaget af, at slagtekæden i Danmark er fyldt op. Bent Claudi Lassen havde en planche, hvor du viste, at fra 1998 til 2002 der har der faktisk været en fordel i dansk favør på 8 øre. Vi er nogle stykker, der godt ved det i perioder går op og ned, men derfor er det også mere paradoksalt at man fra slagteriernes side, er så meget imod at diskutere splitleverancer.

Jeg mener, at fænomenet splitleverancer er en moderne måde at kommunikere på, det demonstrerer åbenhed og overlegenhed og det synes jeg, vi skal se at få gjort noget ved. Det kan godt ske at bindingsperioden skal strammes op, fra det øjeblik man meddeler slagteriet, at man vil sende en procentdel af sine svin et andet sted hen. Lad os få nogle regler, som kommunikere fornuftigt med andelshaverne, som jo er ejerne.

Til Lindhart Nielsen. Det er specielt omkring det med brug af egne tal og fosfor problematikken.

Jeg synes det er rigtig godt, at vi nu er her efter en 3-4 års tid med diskussion er enige om, at egne tal er den eneste vej frem, hvis vi skal gøre noget fornuftigt og konstruktivt fremadrettet for miljøet. Det er godt at vi nu også får demonstreret overfor politikerne, som er i gang med Vandmiljøplan III, at vi faktisk er nede på 35 kg. fosfor.

Min bekymring går måske bare lidt i en anden retning og det er, at vi kan have mange faglige argumenter for denne problematik. Problemet er bare at politikerne ofte har politiske argumenter for at gøre det, og vi ofte bliver brugt som redskab til at få et politisk flertal i folketinget. Det synes jeg vi skal tænke over, men faglige argumenter skal vi stadig holde fast i – det er rigtigt.

Afslutningsvis vil jeg gerne sige tak for det samarbejde vi også har haft med Landsudvalget i årets løb. Vi er jo glade for at sidde med ved bordet. Jeg vil også sige, at hen over sensommeren var det faktisk tillidsvækkende at opleve, at man i Landsudvalget godt kunne være uenige, især omkring vores notering, og det tager vi som udtryk for at der er demokrati og åbenhed, også inden for Landsudvalget – og det glæder vi os faktisk over.

Torben Bang

Jeg vil gerne sige tak for nogle gode beretninger og til tider meget underholdende. Det kan holde os vågne i sådan en forsamling, når vi griner af ind imellem.

Der blev nævnt, at der var tre trusler for svineproduktionen fremover. Jeg kan godt se nogle flere trusler, måske nok mere generelt for hele den samlede svineproduktion. Det vigtigste er accept fra samfundet, så vi kan få lov at være her og producere grise. En anden ting som skal implementeres er vandrammedirektivet, og det er da også en af de farer jeg kan se vil påvirke vores produktion, hvis man vil reducere udledninger til habitatområder og fjorde osv. Den gang habitatområderne blev udpeget i sin tid, fik man at vide, at det ikke var noget der betød noget, og at det skulle man ikke være bange for. Der ville ikke blive strammet op på de områder, men det ser vi jo sandsynligvis det gør nu.

Jeg vil opfordre til, at man får noget saglighed puttet ind i politikere og embedsmænd, og det skal vi gøre i fællesskab sammen med resten af vores system. Jeg kan se på truslen, at det kan blive svært at erstatte de producenter som stopper, så man kan holde en uændret svineproduktion – det kunne jeg godt tænke mig at høre en kommentar til hvordan I ser på det.

Jeg kan ikke lade være at komme med en kommentar til den **OriaGrøn Pedersen** kom med om Københavnerne, frem for svin. Det har vi da haft meget fornøjelse af, Der blev ved en lejlighed udtrykt, at man kunne jo bare halvere antallet af medarbejdere i Fyns Amt, så kunne det være man kunne trykke svineproduktionen fordi der så kun givet halvt så mange tilladelser til udvidelser. Vi kan sige, at det måske ikke helt harmonerer med Fyns Amts ambitioner om vækst. Der er vi ellers godt med på vækstområdet, men det er ikke rigtig accepteret. Kommentarerne kom fra en ung pige, der er særdeles nydelig, og jeg kan sige, at hun her på det seneste og fremover er kaldt "Svineprinsessen på Fyn". Så lidt har vi da fået ud af det. Tak.

Jørgen Jagd

Jeg har fire små ting. Den ene er til Lindhart Nielsen og Bent Claudi Lassen. De udmeldinger der er kommet i pressen siger at vi skal have 9,50 i notering. Så får vi prognosen i dag, der siger 8,50. Det er ønsket fra min side, at jeres udmeldinger er afpasset den reelle situation, og hvad hjælper det vi kommer og siger vi skal have 9,50, hvis vi kun kan få 8,50, så er der nogen der hænger i vandskorpen.

En anden ting, det er Bent Claudi Lassen. Du skulle komme med en lille orientering omkring afsætningsforhold og nu har vi lavet en østudvidelse, med 10 nye lande. I dag har vi en afsætning til dem på 1,25 mia. kr. En eller anden prognose for 2008 hedder 2,5 mia. kr. Spørgsmålet er om det holder eller bliver det mindre endnu.

Til Lindhart Nielsen. Jeg fornemmede et lille surt opstød omkring afsætning af smågrise til Tyskland, men det kan godt ske jeg har misforstået det. Det vil jeg gerne have uddybet lidt nærmere fordi jeg mener, at for min skyld gør det ikke noget hvis den eksport bliver fordoblet. Med de lovgivningskrav vi er på vej til at få i Danmark, så lad os da få nogle grise eksporteret ud af landet, for at vi kan få lov at producere 25 mio. svin om 10 år, når vi kun er 3.000 svineproducenterne tilbage.

Torben Bang var lidt inde på de der udfordringer, som Lindhart Nielsen også nævnte med PMWS, salmonella og svinepest. Til sidst spurgte du, om vi havde lært noget – det er jeg lidt bange for vi ikke har. Efter mund- og klovsygen i 2000-2001 skulle der laves regionaliseringsplaner i Europa, så man ikke lukkede for Danmark, men også kunne sende grise til Nordtyskland eller til Sverige. Hvor langt er man kommet der?

Den allerstørste udfordring jeg ser som svineproducent, før jeg tør sætte skovlen i jorden hjemme for at udvide min produktion for at være en af de 3000 svineproducenter, det er den lovgivning og politikere vi har. Det her kører helt galt, hvis vi ikke tager fat i den problemstilling og får dem gjort klart, at vi skal også være her.

Til Orla Grøn Pedersen. Du havde nogle sjove bemærkninger omkring bukkejagten, men du kan jo starte inde på Christiansborg med at gå på bukkejagt. Tak for ordet.

Lindhart Nielsen

Det er sådan set de samme spørgsmål fra både Per Bach Laursen og Torben Bang. En ting er det faglige, noget andet det politiske. Vi skal ikke have handlingsplaner eller andre ting, som rækker ud over hvad der er fagligt forsvarligt. Det er den balance vi hele tiden forsøger og få i Landsudvalget. Som jeg sagde i beretningen så er der mange, der synes vi udvikler utroligt meget, som så giver restriktioner efterfølgende. Vi forsøger at lancere tingene og lave udvikling og imødekomme politikerne og befolkningen på et niveau så det ikke vælter os økonomisk. Så håber vi også det er med til at få de saglige argumenter til at glide ned, fordi vi hele tiden som erhverv, flytter os utroligt meget. Det synes jeg, er den linie vi skal fortsætte med at arbejde for.

Til Jørgen Jagd. Noteringen skal holde, når man melder ud med prognoser, siger du. Men man ønsker jo også ofte lange udmeldinger, og de er usikre. Jeg synes fortsat, det er positivt, at man forsøger at sige hvad man tror udviklingen bliver, og når man så ser forandringer, så melder man ud at nu ser det lidt anderledes ud, så kan man forsøge at styre. Der er aldrig nogen der kan tro, at man præcis kan sige hvad noteringen bliver, det er en balancegang.

Omkring afsætning til Tyskland. Det synes jeg er fuldstændig ok, som sagt det er jo frit for enhver. Til gengæld synes jeg også, at hvis grunden til det er, at man ikke får en udbygning af slagtesvineproduktionen i Danmark, så skal vi kigge på det. Vi skal jo arbejde for både dem der ønsker eksport og dem der ønsker at lave slagtesvin i Danmark. Det er op til den enkelte.

Omkring svinepest og regionalisering. Regionalisering er stor opgave. Der har været utrolig mange kontakter, og jeg tror også at vi er lidt bedre stillet, hvis det nogensinde skulle komme. Men det er storpolitik også i forhold til USA og det er tungt, men der bliver arbejdet med det.

Bent Claudi Lassen til Per Bach Laursen. Jeg er da glad for at du understreger, at der er fuld opbakning også fra Landsforeningen til sektoren og til vores slagterier. Vi glæder os til at I meget klart siger det offentligt rundt omkring.

Med hensyn til splitleverancerne. Det vil Niels Mikkelsen kommentere på efterfølgende.

Så stiller du et konkret spørgsmål omkring timing og information. Der skal ikke være nogen tvivl om, at hvis I føler, at der ikke løbende og klart nok er et budgetgrundlag, når vi skal i banken og lægge vores budgetter, så skal vi have gjort det bedre. Vi har jo meget klart valgt, at melde ud her på dette tidspunkt af året for også 2004, og som Lindhart Nielsen lige sagde det, så har vi også løbende korrigeret, hvis der sker store ting. Sidste år, da valutaverne ændrede sig, så gør vi det også med en tilretning af prognosen, men det er med prognoser sådan, at det er væsentligt at holde fast i udgangspunktet, og så meddele hvad forudsætningsændringerne er. Men er der noget vi skal have rettet der, så gør vi det. Karsten Flemin fra Prognoseafdelingen, har mange kontakter som banker og til konsulenter, som sidder med budgetterne, og på den måde hjælper vi dem på vej løbende. Men lad os tale om dette hvis vi skal gøre det klarere, så gør vi det.

Lindhart Nielsen har udmærket svaret på, at en ting er hvad kravet til forretninger, afskrivninger og omkostninger af ny stald er, og noget andet er hvad vi mener en realistisk indtjening er i de kommende år. Det er afstemt og det er fakta, hvilket jeg bliver nødt til at sige åbent, anderledes kan det ikke være. Det er jo det vi skal lave vores budgetter efter. Det jeg så har understreget er, at vi skal så huske at sige når vi taler med vores kreditinstitutioner, at det her er jo ikke et spørgsmål om det næste halve år. Det er et spørgsmål om vi har de rigtige driftsledere, og om vi er gode nok til det håndværk vi gør set over en 5 års periode. Hvis vi i øvrigt tror på vores sektor, og jeg har forsøgt at sige, at det gør jeg.

Østudvidelsen spurgte Jørgen Jagd om. Det er et af lyspunkterne, når de kommer med fra maj næste år. I de forudsætninger, vi har lagt ind i vores prognoser, regner vi med en yderligere eksportmulighed til de lande på 1 mia.. Det tror vi stadig på. Lindhart Nielsen beskrev deres produktionsforudsætninger, og vi ved fra alle de steder hvor øget købekraft kommer, at det er fødevarer man først køber mere af, og østlandene har en god tradition for at spise svinekød, og derfor står vi faktisk ved det, som vi har sagt.

Niels Mikkelsen

Jeg synes det er på sin plads, at give et par kommentarer til den diskussion, der også har været rejst andre steder omkring splitleverancer. Det er åbenbart for enhver, og det har også været nævnt her i dag, at det at have en fuld kapacitetsudnyttelse på vores virksomheder er afgørende for økonomien. Det mener jeg er almindelig logik. Det er det eneste der på lang sigt kan sikre, at vi har nogle virksomheder som er fyldt og som opererer effektivt, så vi i det lange perspektiv er konkurrencedygtige. Vi ved, at vi indimellem har kortere udsving, hvor vi i perioder ikke er konkurrencedygtige, det er desværre blevet demonstreret her i de senere måneder, og der har vi nogle vedtægter der regulerer en sådan situation, når vi kortsigtet er ude af balance, for på den måde at sikre, at vi ikke ødelægger vores økonomi i en sådan periode.

Da vi lavede fusionerne, de to sidste fusioner, der blev vi pålagt af konkurrencemyndighederne at lave nogle muligheder for splitleverancer, så man havde mulighed for at teste et alternativ af. Det er nogle muligheder som der også blev forhandlet et regelsæt om på daværende tidspunkt med konkurrencemyndighederne, og i øvrigt også med input fra øvrige organisationer i landbruget. Det er altså nogle regler, som der har været et tæt samspil om at udarbejde, og som vi absolut mener er rimelige. Det må jo være sådan, at hvis man ønsker at benytte muligheden for splitleverancer, så kan det ikke være rigtigt, at det er det danske selskab der alene skal bære udsvingene.

Reglerne er udformet sådan så udsvingene skal ligeligt fordeles mellem alternativet og Danish Crown. Så vi mener faktisk at med disse regler, så er der et vidt spektrum af muligheder, hvis man er utilfreds. Og mener man vi gør det for dårligt i det lange perspektiv, ja så har man nogle vedtægter der regulerer hvordan man så flytter sig.

Hvis man ønsker personligt at teste et andet alternativ af, så har man mulighed for at gøre det. Og samtidig gøre det på en måde, så man ikke urimeligt lægger økonomiske byrder over på de, der i øvrigt bliver. Det må trods alt være det, der skal være det bærende i et andelselskab, at vi er fælles om at bære de byrder på et rimeligt niveau, som vi nu engang har. Tak.

Knud Madsen, Hans Peter Steffensen introducerede ham, som nyt landsudvalgsmedlem. Knud Madsen erstatter Aksel Andersen.

Ja så vil jeg starte med at korrigere Hans Peter Steffensen lidt. Jeg opfatter ikke mig selv som landsudvalgsmedlem før efter det her møde, og derfor mener jeg at jeg kan tillade mig at gå herop.

Jeg er formand for Familielandbrugets Svinerådgivning i den nordlige ende af landet. Et af vores store problemer i sommerens løb, har været lavkonjunkturen, som Lindhart han udtrykt det, med de store udfordringer det giver os hver især og som flok. Det er jo tydeligt at mærke i rådgivningsarbejdet. Der synes jeg så i den såkaldte agurketid, i sommerferien, hvor Pressen hængte os ud på den ene og anden front som svineproducenter. Det var en meget hård periode, hvor alle var trænet økonomisk. Men den blev meget hård, Lindhart, den dag du kom med udtalelsen om, at der var ingen krise. Det kan vi godt blive enige om der ikke er, men det er en stor udfordring. Og udtalelsen om at vi danske svineproducenter i princippet godt kunne pakke sammen, hvis ikke vi kunne klare os på en notering på kr. 8,00 – den synes jeg var malplaceret. Især når vi ved at gennemsnitsproducenten har et nulpunkt der ligger omkring kr. 1,50 højere end de kr. 8,00.

Det er et meget dårligt signal at sende ud, især overfor vores finansielle samarbejdspartnere. De får et forkert signal af, hvilket niveau vi ligger på hver især.

Jeg synes, udmeldingen var malplaceret og det må vi tage til efterretning. Jeg tror du skal huske på hvilken kasket du har på og hvornår, det er mit gode råd til dig.

Min opfattelse er, at Landsudvalgets opgave primært ligger på den levende gris og skal arbejde for svineproducenterne, hvorimod Danske Slagterier står for afsætning af svinekød, og der med kan siges at skulle have noget tonnage igennem og tillade sig at have nogle andre holdninger.

Og så en sidebemærkning til sidst. Din udtalelse om tysk foder – de tyske firmaer må og kan godt levere foder i Danmark indeholdende **fiskemel**.

Frede Lynggård Madsen

Som det forhåbentlig er jer alle bekendt, så sker der jo en opprioritering af kontakten til det øvrige samfund for 2004, hvor vi skal i gang med at åbne landbrugskonceptet. Herfra vil jeg gerne opfordre jer til alle sammen, til at sige ja til at holde grøn søndag eller åbne landbrug i 2004. Det har tit været et problem at finde svineproducenter, nu synes jeg vi virkelig skal vise at vi også tør det der. Dette var en lille bemærkning til at starte på.

Nu var jeg desværre forhindret i at høre de første to indlæg i dag, men noget jeg savner det er, at vi har fokus på initiativet til at sænke vores omkostninger. Det er helt fint at vi vil øge effektiviteten, og det har vi været fantastisk dygtige til, men jeg tror det bliver svært at øge effektiviteten i samme takt som vores omkostninger stiger. Derfor synes jeg virkelig, at der skal sættes yderligere fokus på at sænke vores omkostningsniveau, for det er jo omkostningerne vi har problemer med, så det synes jeg I skal have med. Oria Grøn Petersen var lidt inde på det som en slutbemærkning, men det var meget meget lidt.

Det skulle Landsudvalget have gjort noget mere ved.

Så har jeg en lille øm ting, og det tror jeg faktisk det er for os alle sammen. Det er usikkerheden omkring levering til slagteriet. Reglerne omkring levering af grise med navlebrok er et ømt punkt, fordi en uge så leverer man en med en navlebrok på størrelse med en knytnæve. Jeg har eksempler på landmænd der har fået bøde for det. Ugen efter så går de igennem med en håndbold, og jeg forudsætter selvfølgelig at der ikke er sår på.

Et andet problem det er, dyr der har haft skader på benet og trækker lidt på det ene ben. Som grundregel har vi dem der siger, at dyret skal kunne støtte på alle fire ben, og det er det vognmænd kører efter. Jeg synes det er diffust det her og et problem. Jeg har medlemmer af vores landboforening, der ringer til mig og brokker sig over det her, når bøden den er udskrevet, men det er et område der er svært at tage fat i.

Hvis man begynder at tænke på det, så er det 1-2% af grisene der f.eks. har navlebrok og begynder at regne på det, så siger vi det er ca. 2.000.000 grise – skal vi skyde dem? Det vil jeg faktisk gerne have et svar på. Så er jeg lidt usikker på det med at levere søer med store skuldersår. Hvis de har det, så vil jeg ikke opfordre til at man leverer. Jeg vil opfordre til at man trækker dem om bagved og skyder dem.

Lindhart Nielsen

Først til Knud Madsen. Nu er det sådan, at os der er i Landsudvalget må også godt gå på talerstolen, det skal ikke forandre tingene. Den udtalelse om økonomien har jeg fået kritik for, men jeg håber også at det var klart det jeg sagde i beretningen med at det er ikke krise i erhvervet, men selvfølgelig utrolig store problemer for mange enkelt personer. Det var det jeg ville sige med udtalelsen og det håber jeg også er forstået. Det skal forstås på den måde jeg omtalte det i beretningen. Det er ikke altid i et interview, man når at komme hele rundt om alle hjørnerne, men jeg håber det er sat på plads i dag.

Omkring det tyske foder så er det sådan, at jeg har fået oplyst at normalt er der ikke **fiskemel** i smågriseføder fra Tyskland, og det er det man skal være opmærksom på.

Til Frede Lynggård Madsen. Grøn søndag har jeg været inde på. Jeg synes det er godt og vi skal arbejde utroligt meget sammen med Samfundskontakt. Det er et behov for svinesektoren, og det er os, der er blevet betegnet som dem med de mest lukkede staldsystemer. Så det er os, der har behovet for at være åbne. Det er korrekt, det du er inde på med omkostninger, da mange af de ting vi laver, er omkostninger betinget af udviklingen. Vi arbejder også utroligt meget om den største omkostning vi har, og det er foder. Ved at få billiggjort foderet både med hensyn til indhold, teknik, foderforbrug osv., så vi håber der bliver balance i tingene.

Omkring problematikken med hensyn til dyr med skader. Det er jo sådan lidt elastik på mange måder. Det er meget svært præcist at finde ud af hvor grænserne går med hensyn til levering til slagteri eller aflivning. Det giver mange diskussioner, og jeg har faktisk ikke den helt firkantede løsning på det. Det er noget man diskuterer med sin vognmand og medarbejder om hvor er grænsen henne, og den flytter sig hele tiden.